

Kunst & Cultuur Route

8 KUNST & CULTUUR ROUTES
DOOR HET GROENE HART

Struinen en Vorsen is een netwerkorganisatie, waar al meer dan 140 ondernemers uit de recreatieve-, culturele- en kunstsector bij aangesloten zijn. Ons doel is om het Groene Hart op een duurzame manier onder de aandacht te brengen. Dit doen we onder meer door initiatieven op het vlak van Kunst & Cultuur & Buitenleven te combineren, te faciliteren en te presenteren, zodat meer bewoners en recreanten uit het Groene Hart hiermee bekend raken en hiervan kunnen genieten. Dit project wordt ondersteund door de provincie Zuid-Holland.

De kunst van >HET ONTDEKKEN<

Het is tijd voor Kunst & Cultuur in het Groene Hart. De dorpjes en stadjes hebben hun eigen aantrekkingskracht in het veenweidelandschap. De 8 verschillende thematische routes voeren je erlangs. Tradities en oude ambachten vermengen zich met kunst van nu.

De routes zijn lekker vanuit je luie stoel online voor te bereiden. Op www.struinenenvorsen.nl kun je alle verhalen lezen over het landschap, historische gebouwen en de bijzondere streekgewoontes die je gaat tegenkomen. De plekken met een verhaal noemen we

vorspunten. Ook als je onderweg meer wilt weten over de vorspunten, kun je met je smartphone alle route-informatie opzoeken. Daarnaast kom je langs allerlei leuke afstapadresjes en pauzeplekjes, dit zijn onze struinpunten. De struinpunten kunnen variëren van musea en galerieën tot restaurantjes, boerderijen en workshoplocaties. Hierbij stippen we speciale evenementen, arrangementen en exposities voor je aan.

Beleef het Groene Hart en in het bijzonder de Kunst & Cultuur, die dit prachtige gebied zijn eigen karakter geeft!

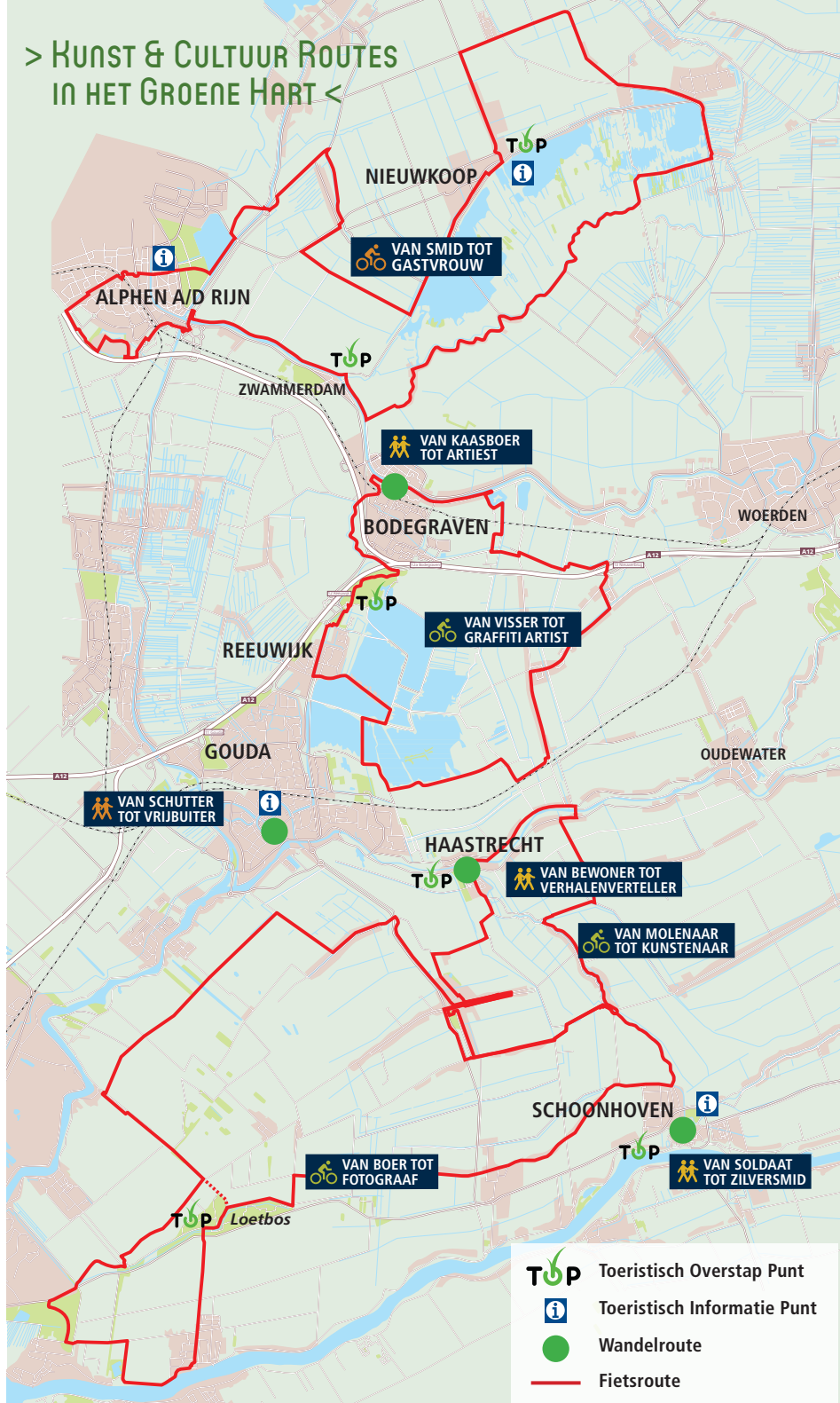

> KUNST & CULTUUR ROUTES IN HET GROENE HART <

ROTTERDAM / DEN HAAG

KRIMPEN AAN DE LEK / IJSSEL

UTRECHT

TOP Toeristisch Overstap Punt
i Toeristisch Informatie Punt
● Wandelroute
— Fietsroute

- NIEUWKOOP**
VAN SMID TOT GASTVROUW
- ALPHEN A/D RIJN**
VAN KAASBOER TOT ARTIEST
- ZWAMMERDAM**
VAN VISSER TOT GRAFFITI ARTIST
- BODEGRAVEN**
VAN SCHUTTER TOT VRIJBUIER
- REEUWIJK**
VAN BEWONER TOT VERHALENVERTELLER
- GOUDA**
VAN MOLENAAR TOT KUNSTENAAR
- HAASTRECHT**
VAN BOER TOT FOTOGRAAF
- SCHOONHOVEN**
VAN SOLDAAAT TOT ZILVERSMID
- LOETBOS**

Inhoud

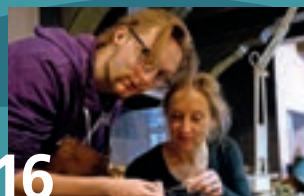
4
VAN MOLENAAR TOT
kunstenaar

Fietsroute door Haastrecht,
Stolwijk en Vlist

10
VAN BEWONER TOT
verhalenverteller

Wandelroute
door Haastrecht

16
VAN SOLDAAT TOT
zilver-smid

Wandelroute
door Schoonhoven

22
VAN SCHUTTER TOT
vrijbuitter

Wandelroute
door Gouda

28
VAN KAASBOER TOT
artiest

Wandelroute
door Bodegraven

34
VAN HISSER TOT
graffiti artist

Fietsroute door
Bodegraven-Reeuwijk

41
VAN SMID TOT
gastvrouw

Fietsroute door Nieuwkoop

46
VAN BOER TOT
fotograaf

Fietsroute door de
Krimpenerwaard

54 Kunstclubs

57 Events

60 Workshops
& Uittips

62 Struinpunten

> VAN MOLENAAR TOT KUNSTENAAR <

Met de wind >IN DE WIEKEN<

Blauw en groen wisselen elkaar af in het polderlandschap van Haastrecht, Vlist en Stolwijk. Het is nu niet meer voor te stellen dat zo'n 1000 jaar geleden blauw overheerste, oftewel: water! Aan de rand van Haastrecht trof je vroeger zeven boezemmolens, die het water uit het riviertje de Vlist in de Hooge Boezem maalden.

Met de tijd werden de molens vervangen door mechanische bemaling en werden de meeste gesloopt. Boezemolen no. 6 bleef als enige achter en kijkt, na een grote restauratie, nog altijd uit op het paradijs voor vogels, kunstenaars en natuurliefhebbers dat na de ontginning in de polder is ontstaan. Op dit moment kan je vanaf de weg met droge voeten naar de molen lopen, 'maar binnenkort heb je natte sokken,' vertelt de Vlistenaar Klaas de Wit. Stichting het Zuid-Hollands Landschap wil een deel van de boezem weer in oude glorie herstellen, met een laag water rondom de molen van soms wel een meter. 'Vroeger diende de Waterlinie om de Fransen tegen te houden,' vertelt Klaas, die samen met de molenaars iedere zaterdag rondleidingen geeft bij de molen.

Atelier in het groen

Het schitterende inundatielandschap rondom de molen nodigt uit om te wandelen, fietsen én te schilderen. Kunstenaar Josefien Versteeg fietst, met schildersezels onder de arm, regelmatig naar de molen toe. Het is voor haar de perfecte plek voor het geven

van workshops of om zelf aan de slag te gaan. Kunst en cultuur gaan dus prima hand in hand. Door het jaar heen zijn er in de streek verschillende culturele evenementen, zoals *De Boer Op* en *Kunst langs de Vlist*. Bij deze evenementen neemt Klaas de Wit met Stichting Cultureel Podium Vlist het voortouw en is Josefien één van de deelnemers.

Haastrecht Stolwijk Vlist

MET HAAR RUG NAAR DE MOLEN TOE SCHILDERDE JOSEFIEN DE HOOGHE BOEZEM. 'EEN GEWELDIG INSPIRERENDE PLEK VOOR EEN IEDER DIE OOG HEEFT VOOR DE OMGEVING.'

JOSEFIEN VERSTEEG VAN JOOS-ILLUSTRATIES, WERKPLAATS & ATELIER PAND 81

Geen volkje dat beter weet hoe met water om te gaan dan de Hollanders!

Zo'n 1000 jaar geleden begon de ontginning van het veenlandschap.

Dankzij de vroegere vernuftigheid genieten vandaag de dag vele fietsers en wandelaars van het prachtige polderlandschap.

> VAN MOLENAAR TOT KUNSTENAAR <

STRUINPUNTEN LANGS DE ROUTE

1. Theater en Grand Café Concordia, Concordiaplein 1 Haastrecht, www.theaterconcordia.nl
 2. Gemaal de Hooge Boezem achter Haastrecht, Hoogstraat 31 Haastrecht, www.facebook.com/gemaalhaastrecht
 3. Arjan van der Eijk, de echte bakker, Grote Haven 48 Haastrecht, www.arjanvandereijk.nl
 4. Het Witte Hof, Hoogstraat 152 Haastrecht, www.hetwittehof.nl
 5. Museum Paulina Bisdom van Vliet, Hoogstraat 166 Haastrecht, www.bisdomvanvliet.nl
 6. Boezemmolen no. 6, Oost-Vlisterdijk 1, www.boezemmolen.nl
 7. FarmCamps Stolkse Weide, Bovenkerkseweg 49 Stolwijk, www.farmcamps.nl/boerderijen/FarmCamps-Stolkse-Weide
 8. 't Wapen van Stolwijk, Dorpsplein 4 Stolwijk, www.wapenvanstolwijk.nl
 9. Melkgeitenbedrijf Mooimekkerland, Koolwijkseweg 6 Stolwijk, www.mooimekkerland.nl
 10. Café de Vlist eten & drinken, Fransekade 8 Vlist, www.cafedevlist.nl
 11. De Vlisterstee, West Vlisterdijk 57 Vlist, www.vlisterstee.nl
 12. Kaasboerderij van Eijk, Oost Vlisterdijk 4 Vlist, www.kaasboerderijvaneijk.nl
 13. Steppi-E, Provincialeweg Oost 67 Haastrecht, www.steppi-e.nl
 14. Uitspanning Goejanverwelle, Goejanverwelle 29-A Hekendorp, www.goejanverwelle.nl
 15. De Steinsetuin, Theetuin en Brasserie, Steinsedijk 45 Haastrecht, www.steinsetuin.nl
- Op Locatie: Wandelen en Fietsen Krimpenerwaard, Steinsedijk 7A Haastrecht, www.abeloffice.nl

Aan deze fietsroute zijn niet alleen Struinpunten (activiteiten), maar ook Vorspunten (streekverhalen) verbonden. Deze zijn te vinden op www.struinenenvorsen.nl/routes/molenaar-kunstenaar.

Rondom Boezemmolen no. 6 is het prachtig wandelen. Meer weten over de waterliniegiedenis? Boek dan het Waterwandelarrangement 1672 via het Gemaal. Foto: Maurice Kruk

Beeld van Els Franken in Vlist tijdens het tweejaarlijkse event Kunststroming door KrimpenerKunstWaard. Foto: Jan Trouwborst

Bereid je eigen Liniemaaltijd van eetbare planten die je onderweg verzamelt met een gids van Wandelen en Fietsen Krimpenerwaard. Foto: Maurice Kruk

Kaasboerin Henriette van Eijk vertelt hoe ze samen met Bakker Arjan van der Eijk een heus Waterliniebrood heeft ontwikkeld. Foto: Jan Trouwborst

Het theatrale fiets-
evenement De Boer Op.
Foto: Klaas de Wit

> OVER DE ROUTE <

Het polderlandschap met zijn rechte, groene strepen, omringd door blauw met hier en daar een zwarte of witte stip, oogt als een oase van rust. Maar dat was wel even anders ten tijden van het Rampjaar 1672. Beleef de Oude Hollandse Waterlinie met een Waterlinie Audiotour en volg hetzelfde traject als de boerenzoon

Adriaan Claasz, die in het Rampjaar op zoek ging naar Prins Willem III. Je komt langs liniepunten, luisterverhalen en activiteiten.

Smullen van de Waterlinie
Diezelfde kronkelige wegen leiden je nu langs molens, boerderijen en eetgelegenheden. De plaatselijke restauranthouders en kaasboe-

ren herinneren je met hun producten graag aan het roemrijke verleden van het gebied. Wat dacht je bijvoorbeeld van het Waterlinie-menu bij De Vliststee, een lekker bordje Watergruwel bij Café de Vlist of een heus Waterliniebrood bij De Echte Bakker Arjan van der Eijk.

Hand in hand

Cultuur, natuur en kunst gaan in de Krimpenerwaard hand in hand. De polder dient regelmatig als decor voor culturele en kunstevents. Zo kun je ieder jaar deelnemen aan het theatrale fietsevenement De Boer Op en aan activiteiten van de vereniging KrimpenerKunst-Waard, zoals de tweejaarlijkse Kunststroming.

Kaaskoppen

Wie denkt aan Stolwijk, die denkt aan kaas. De Goudse kaas is al eeuwenlang populair in binnen- en buitenland. Maar de echte kenners weten dat je qua smaak de Stolksche kaas moet hebben. Eerlijke kaas direct van de veenbodem. In de Krimpenerwaard zijn verschillende kaasboerderijen te vinden waar deze echte boerenkaas wordt gemaakt, zoals Kaasboerderij Van Eijk of Geitenmelkbedrijf MooiMekkerland.

Struikelen

>OVER DE STREEKFIGUREN<

In Haastrecht lijkt het wel of je struikelt over belangrijke figuren. Van schaatsers als Hein Vergeer en Leo Visser tot nobele dames als Wilhelmina van Pruisen en Paulina le Fèvre de Montigny - Bisdom van Vliet. En dat allemaal in een knus Hollands plaatsje met een bruisend cultureel centrum: Theater Concordia.

Theater Concordia bood plek voor kunst- en sportverenigingen, maar diende ook als ziekenzaal en disco. 'Tegenwoordig is het een theater en dorps huis', vertelt bestuurslid Simone Abel. 'Maar wat het meest tot de verbeelding spreekt, is toch wel de grondlegster.' Paulina Bisdom van Vliet legde de eerste steen van Concordia in 1900 en vlak voor haar dood maakte ze een testament aan. Hierin staat dat het huis een museum moest worden in de oorspronkelijke staat.

Deel twee van Paulina's testament is nog geheim, het mag pas honderd jaar na haar dood worden geopend. Simone: 'Dat is bijna, in 2023. We gaan het groots aanpakken, zo komt er een musical over haar.' En wat er in staat? Daar wordt flink over gespeculeerd.

Haastrecht heeft een sprekende historie, vooral voelbaar tijdens het jaarlijkse Verhalenfestival georganiseerd door de Verhalencompagnie. 'Bij Verhalen tussen Oud en Nieuw komen er meer dan 250 man uit heel Nederland,' zegt organisatrice en verhalen-

vertelster Gerda Hoogendijk. 'Luister naar sprookjes en mythes, levensverhalen, verhalen van deze streek of zelfs wat Eskimo's vele generaties hebben doorgegeven.' Voor een goed verteld verhaal loop je van de ene historische locatie naar de andere, van huis-kamer tot Concordia en van atelier tot Museum Paulina Bisdom van Vliet. Laat het verleden van Haastrecht tot de verbeelding spreken en bezoek, zeker in de decembermaand, het stadje.

Haastrecht

WELDOENSTER PAULINA BISDOM VAN VLIET HEEFT EEN RIJK VERLEDEN,
MAAR WELKE GEHEIMEN HEEFT ZE VOOR DE TOEKOMST?

MUSEUM BISDOM VAN VLIET

Het knusse Haastrecht heeft nooit stilgestaan. In bevlogen tijden regeerde familie Bisdom van Vliet over het land en over het ijs raasden legendarische schaatsers als Hein Vergeer en Leo Visser. En het Hollandse stadje schudt op zijn grondvesten tijdens het Verhalenfestival.

> VAN BEWONER TOT VERHALENVERTELLER <

STRUINPUNTEN LANGS DE ROUTE

1. Theater en Grand Café Concordia,
Concordiaplein 1 Haastrecht, www.theaterconcordia.nl
2. Gemaal de Hooge Boezem achter Haastrecht,
Hoogstraat 31 Haastrecht, www.facebook.com/gemaalhaastrecht
3. Arjan van der Eijk, De Echte Bakker,
Grote Haven 48 Haastrecht, www.arjanvandereijk.nl

4. Het Witte Hof,
Hoogstraat 152 Haastrecht, www.hetwittehof.nl
5. Museum Paulina Bisdom van Vliet,
Hoogstraat 166 Haastrecht, www.bisdomvanvliet.nl
6. Boezemmolen no. 6,
Oost-Vlisterdijk 1 Haastrecht, www.boezemmolen.nl

Aan deze wandelroute zijn niet alleen Struinpunten (activiteiten) verbonden, maar ook Vorspunten (streekverhalen en de historische fotoborden). Deze zijn te vinden op www.struinenenvorsen.nl/routes/bewoner-verhalenverteller

Sprookjes, volksverhalen en een knusse setting zijn de ingrediënten van het jaarlijkse verhalenfestival.

Landart van Michael Hoedjes in Haastrecht tijdens Kunststroming door KrimpenerKunstWaard. Stichting Cultureel Podium Vlist en De Haastrechtse Kring organiseren ook diverse Kunstevents. Foto: Jan Trouwborst

.....
"WAAR IK OOK GA, IK WEET AL VAN TEVOREN:
HET ZIET ERUIT ZOALS IK HAD GEDACHT.
ALLEEN DE VLIST KAN MIJ MIJN LEVEN LANG BEKOREN;
STEEDS IS HET MIJ OF IEMAND MIJ DAAR WACHT."
.....

DICHTER HENK KOOIJMAN, GEBOREN EN GETOGEN IN HAASTRECHT

Stoomgemaal De Hooge Boezem achter Haastrecht (1917). De Historische Vereniging Haastrecht gebruikt fotoborden om wandelaars over belangrijke historische plekken te vertellen.

Een doorkijkje naar de plek waar ooit het kasteel van Paulus van Haastrecht in de 14de eeuw heeft gestaan. Het bord staat bij de brug van zwembad De Loete. Foto: Historische Vereniging Haastrecht

Tijdens de Haastrechtse jaarmarkt kun je in de Rue des Artistes de beeldende kunsten van de inwoners bewonderen.

> OVER DE ROUTE <

Struin door Haastrecht en voel het rijke verleden dat het stadje uitademt. Zo is in museum Paulina Bisdom van Vliet elke ruimte een schatkamer waar je je onderdeel waant van de welgestelde familie van weleer. Aan de overkant van de weg ligt hun tuin De Overtuin, perfect voor een romantische wandeling.

Het verleden spreekt

Liefde en verraad gaan hand in hand, zoals bij de aanhouding van prinses Wilhelmina van Pruisen in 1787 bij de Goejanverwellesluis. Dit plan werd in Haastrecht gesmeed. Het bewijs dat zij en prins Willem V van Oranje in Haastrecht waren, staat

gegraveerd in servies, veilig opgeborgen in het museum.

Kunst van het schaatsen

Niet te missen uit het recentere verleden zijn schaatsers Hein Vergeer en Leo Visser. De helden zijn geëerd met een beeldje op het stadhuis en de rotonde, van de hand van beeldhouwer Dick Aerts.

Even bijkomen

Na de wandeling is bijkomen met een hapje en drankje bij Het Witte Hof een goede tip, 's zomers natuurlijk op het terras aan de IJssel. Let ook eens op het prachtige historische pand!

Ondernemend en kunstzinnig volkje

Het hart van Haastrecht klopt het hardst in theatergebouw Concordia. Het is het decor voor vele culturele en kunstevents, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Dit werkt als een magneet voor bekende Nederlanders van heinde en verre, die het stadje nog meer laten ervaren. En zo borrelt de inspiratie weer naar boven bij vele kunstenaars en ondernemers die exposeren in popup-kunstwinkel Mijn Straatje aan Hoogstraat 85 en op historische plekken zoals het Gemaal en de Hervormde Kerk.

Zilverwerk

>DAT DE KLOK SLAAT<

Het is niet alles goud wat er blinkt, dat weten ze in Schoonhoven maar al te goed. In het kleinste stadje van Nederland is het zilverwerk dat de klok slaat. Maar waar de bijnaam 'Zilverstad' vandaan komt, dat weten ze zelfs in het Nederlands Zilvermuseum niet met zekerheid te zeggen. Was het de zilverzucht van een Schoonhovense kasteelheer, de ontbrekende belasting op ramen (en dus op daglicht) of zou het toch zijn afgeleid van de glimmende zwaarden waarmee in deze sleutelstad veelvuldig gevochten werd?

Dankzij de strategische ligging op de grens tussen Utrecht en Zuid-Holland had Schoonhoven het in het verleden zwaar te verduren. Niettemin wisten de dappere inwoners hun mannetje te staan. Dat namen sommigen zelfs vrij letterlijk. Zo werd er in 1703 een 'vrouwspersoon' ontmaskerd tussen de toen nog uitsluitend mannelijke soldaten van het garnizoen. Misschien probeerde de stoere dame op deze manier een ander klusje te ontlopen, namelijk het oppoetsen van zilverwerk, dat lange tijd als een taak voor huisvrouwen werd gezien.

Schoonhovense vrouwen vonden niet alleen hun weg naar het leger, maar ook naar de zilversmederij. Lien van der Meulen is een van de zilversmeden die in het Nederlands Zilvermuseum werkt. Het museumgebouw heeft net als de stad zelf een rijke geschiedenis. Zo deed het dienst als klooster, oude-vrouwenhuis en kazerne tot het uiteindelijk een plek voor zilverkunst werd.

Schoonhoven

ZILVER MAAKT MEER DEEL UIT VAN ONZE LEVENS EN GESCHIEDENIS DAN WE BESEFFEN. EEUWENLANG BETAALDEN WE MET ZILVER EN NOG STEEDS SIERT ZILVER ONZE LICHAMEN EN HEURIG GEDEKTE TAFELS.

ZILVERMUSEUM SCHOONHOVEN

Schoonhoven wordt omringd door land, lucht en water. De ruimte in en rondom de stad vormde vroeger het decor voor strijd tussen soldaten, tegenwoordig inspireren de vier elementen de zilversmeden bij het maken van hun zilverkunst.

Wandelroute met:
GPS, knooppunten, QR-codes,
uitprintbare routebeschrijving,
smartphoneproof en Struin- en
Vorspunten

Lengte van de
route: 3,5 km

 Struinpunten

 Vorspunten

> VAN SOLDAAT TOT ZILVERSMID <

STRUIN- EN VORSPUNTEN LANGS DE ROUTE

STRUINPUNTEN

1. Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven, Kazerneplein 4 Schoonhoven, www.zilvermuseum.nl
2. Stichting Stadswandeling Schoonhoven (diverse thema's o.a. zilverwandeling), www.stadswandelingschoonhoven.nl
3. Hotel, Grand-café en Restaurant en Belvédère, Lekdijk West 4 Schoonhoven, www.hotelbelvedere.nl
4. Veerdienst – Schoonhoven – Gelkenes, Buiten de Veerpoort 2 Schoonhoven, www.veerdienst-schoonhoven.nl

VORSPUNTEN

- A. Gerestaureerde vestingmuur
- B. Wal met kanonnen
- C. Zilveren zwanen op het water van de haven
- D. Grote of St. Bartholomeuskerk Haven 84 Schoonhoven
- E. Schoonhovens Edelambachtshuys Haven 13 Schoonhoven
- F. Rikkoert Schoonhovens Silverhuys Haven 1 Schoonhoven
- G. Galerie De Watertoren Bij de Watertoren 25 Schoonhoven
- H. Veerpoort, Wal 3 Schoonhoven

Zilversmid Majo Houtman heeft vanaf haar vroegste jeugd leren kijken naar de natuur. Te zien in 'Designed bij Nature' in het Zilvermuseum. Foto: Peter Stuurman.

Kickerschaal van P. Heerens, eigenaar Rikkoert Juweliers. Water als inspiratiebron. Te zien in het Zilvermuseum. Foto: Peter Stuurman.

Historische plattegrond van Schoonhoven uit 1649. De verdedigingswerken ten Oosten van de stad zouden tijdens het rampjaar 1672 hoog nodig zijn om de Fransen tegen te houden. Foto: Stadswandeling Schoonhoven.

Schoonhoven vanaf het water, de romantiek komt je tegenmoet. Samen struinen langs de vele galerieën, leuke winkeltjes en eettentjes. Foto: Schoonhoven Zilverstad.

Bij Belvédère kun je direct aan de Lek genieten van een hapje, drankje en een indrukwekkend uitzicht. Foto: Schoonhoven Zilverstad.

> OVER DE ROUTE <

Het is meer dan de moeite waard om door de zalen van het Nederlands Zilvermuseum te dwalen. Ontdek hier bijvoorbeeld de glinsterende pronkstukken uit de zilvercollectie van het Koninklijk Huis. Of geniet van de dagvullende belevenis die het museum in samenwerking met Stads wandeling Schoonhoven heeft gecreëerd: een wandelroute langs de overblijfselen van de oude vestingwerken en over het middeleeuwse stratenpatroon dat nog vrijwel intact is.

Sleutel tot Holland

Schoonhoven was eeuwenlang de enige manier waarop Holland over land bereikt

kon worden. Daarom was Schoonhoven al vroeg een belangrijke vesting. De middeleeuwse stadsmuur uit de veertiende eeuw is aan de westzijde van de oude stad nog steeds in zijn geheel herkenbaar aanwezig, evenals latere verdedigingswerken.

Maar Schoonhoven biedt nog veel meer. Het knusse historische centrum bruist dankzij de vele winkeltjes en ateliers. Daarnaast is de stad een ideale uitvalsbasis voor allerlei wandel-, fiets- en boottochten door de omgeving.

Belvédère

Hotel en restaurant Belvédère neemt een bijzondere plek in in de Schoonhovense geschiedenis. In 1861 bouwde Lambert van Zessen een 'Logement en Koffiehuis' op het oude verdedigingswerk 'De Kat'. Het etablissement gedigde goed en al gauw nam Sociëteit de Leesvereniging zijn intrek in het pand. Er kon geslapen, gegeten en gelezen worden en daar kwam in 1894 nog een activiteit bij: kegelen. Een eeuw later bloeit het hotel als nooit tevoren. Toeristen kunnen er terecht voor een volledig verzorgd 'Rondje Schoonhoven', een dagtocht vol zilver, verborgen plekken en mooie verhalen.

Binnenstad

>BUITEN DE POORTEN<

Als vrijbouter in de middeleeuwen was het rijke stadje Gouda goud waard. Tenminste, als je door de poorten werd binnengelaten. Vanaf het groene platteland, gescheiden door de rivieren de Gouwe en de Hollandse IJssel, mocht je in tijden van vrede en welvaart door de stenen stadspoorten naar binnen. Maar in tijden van onrust nam de Schutterij de overhand, werden de poorten gesloten en stond je buiten in de kou. Op die plek aan de rand van de stad ligt nu GOUDasfalt, een industrieel terrein waar zowel vrijbouters als kunst- en cultuurliefhebbers te allen tijde welkom zijn.

Een grote kraan, roestige stellages en een dikke laag asfalt verraden de vroegere industriële functie van het GOUDasfaltterrein. Fotograaf Jaap van den Berg en beeldend kunstenaar Mieke de Haan gebruikten het gebied van de voormalige koudasfaltcentrale als inspiratiebron voor hun project 'Industrieel landschap: Notities over de natuur die terugneemt'. Dwalend over het beton verbazen zij zich over de bloeiende vlinderstruiken op het asfalt en de mossen op de stugge stenen. De natuur gaat geduldig haar gang, terwijl het terrein zo in beweging is.

Sinds 2016 geeft het burgerinitiatief Stichting GOUDasfalt het terrein een tweede leven en werken er kunstenaars en ondernemers, vinden er food- en dancefestivals plaats en kunnen inwoners uit de wijde omgeving elkaar ontmoeten op het stadsstrand. Initiatiefnemer Peterpaul Kloosterman: 'Wij besloten om van koudasfalt GOUDasfalt te maken.' Dat is de stichting goed gelukt, en daardoor sta je nu buiten de poorten van Gouda niet meer in de kou, maar op een bruisend terrein. Een ministadje met een gouden rand.

Gouda

IN TIJDEN VAN OORLOG HAD DE SCHUTTERIJ HAAR HANDEN VOL:
NIET ALLEEN MET HET VERDEDIGEN VAN DE STADspoorten,
MAAR OOK MET POSEREN.

MUSEUM GOUDA

Stad en land worden in Gouda deels door water gescheiden, maar blijven onlosmakelijk met elkaar verbonden. In tijden van vrede werden kooplui en kunstenaars van heinde en verre hartelijk onthaald. In tijden van oorlog kon je zomaar eens de vijand zijn en moest je vrezen voor de Schutterij.

Wandelroute met:
GPS, knooppunten, QR-codes,
uitprintbare routebeschrijving,
smartphoneproof en Struin- en
Vorspunten

Lengte van
de route: 5 km

- Struinpunten
- Vorspunten

> VAN SCHUTTER TOT VRIJBUI TER <

STRUIN- EN VORSPUNTEN LANGS DE ROUTE

STRUINPUNTEN

1. Galeriewinkel AnderZ & Nico van Eijk plateelspecialist, Wilhelminastraat 52 Gouda, www.nicovaneijk.nl
2. Restaurant LF Gouda, Hoge Gouwe 189 Gouda, www.lfgouda.nl
3. IJsselhuis Museumhavencafé, Schielands Hoge Zeedijk 1 Gouda, www.museumhavencafe.nl
4. Museum Gouda, Achter de Kerk 14 en Oosthaven 9 Gouda, www.museumgouda.nl
5. Hans den Hollander Prints, Lage Gouwe 24 Gouda, www.hansdenhollander.com

VORSPUNTEN

- A. Chocoladefabriek (bibliotheek, archief, eten & drinken), Klein Amerika 20 Gouda, www.chocoladefabriekgouda.nl
- B. De Doelen (tot 1795 gebouw van schuttersgilde Sint Joris), Lange Tiendeweg 93 Gouda
- C. Onze Lieve Vrouwetoren (atelier), Vrouwesteeg 34 Gouda
- D. Cultuurhuis Garenspinnerij, Turfsingel 34a Gouda, www.cultuurhuisgarenspinnerij.nl
- E. GOUDasfalt (broedplaats voor vrijbuiters), Gouderaksedijk 36 Gouda, www.goudasfalt.nl
- F. Mallegatsluis en Museumhaven, de Vest.
- G. Firma van Drie (podium voor kunstenaars), Achter de Kerk 13, www.firmavandrie.nl

Waar het vroeger een Lichtfabriek was, is het nu eten, drinken en feesten wat de klok slaat. Geniet van het industriële erfgoed in de historische binnenstad van Gouda. Voel de energie van toen vertaald naar het nu!

Mallegatsluis: van oudsher de toegangspoort naar de Goudse binnenstad.

Catharina Gasthuis Gouda: van krankzinnigenhuis tot kunstpad en museum.

Van schipperswachtklokaal tot museumhavencafé: Het IJsselhuis waar streekproducten zoals bier en gans met passie bereid en geserveerd worden.

Schilderen in de buitenlucht: Corry Kooy schilderde de prachtige Museumhaven.

> OVER DE ROUTE <

In Gouda zijn de sporen van de geschiedenis nog altijd merkbaar in de omgeving. Wandelend in en om de stad ontdek je gebouwen met historie. Sommige dienen inmiddels een ander doel, maar van andere maken we vandaag de dag nog net zoveel gebruik als in het verleden.

Smalle sluisen, volle glazen

Een voorbeeld daarvan is het Museumhavencafé bij de Mallegatsluis. Tegenwoordig strijk je hier neer tussen de Gouwenaren voor een kop koffie, glaasje bier of een bitterbal. In het verleden waren het de schippers die het café aan de kade bevolkten. De sluis was

smal en daardoor konden er maar mondjesmaat boten passeren. Dat vond de uitbater van Het IJsselhuis helemaal niet erg, want de schippers vulden hun tijd in het wachtlokaal met dranken en versnaperingen.

Gezellig druk

Ook tegenwoordig verblijven de Gouwenaren en bezoekers graag in de stad. Bij Firma van Drie, gevestigd in een ruim twee eeuwen oud

pand, wordt plaats geboden aan professionele kunst: een echte broedplaats voor talent en een ontmoetingsplaats voor kunstenaars en hun publiek. Firma van Drie sluit zich ook aan bij drukbezochte Goudse evenementen zoals de Open Atelier Route, de Keramiekdagen en Open Monumentendag. Wie graag een dansje waagt, kan in mei terecht bij hét dancefestival van Gouda: Riverdale Festival.

Bierbrouwers

Het water in de grachten van Gouda werd niet alleen gebruikt om over te varen, maar ook voor het brouwen van bier. Door de goede kwaliteit van het water werd er veel bier gebrouwen én gedronken. Deze traditie wordt langzaam hersteld.

> VAN HAASBOER TOT ARTIEST <

Kaas >OP DE PLANKEN<

Geen ander dorp is zo veerkrachtig als Bodegraven. Ondanks een lange geschiedenis van plundering en brand weet het dorp telkens als een feniks uit de as te herrijzen. Het overleefde barbaren in de Romeinse tijd, Gelderse invallers in de vroege 16e eeuw, Franse legers tijdens het Rampjaar 1672 en een ongelukkige brand ontstaan bij een onoplettende bakker. Met wonderbaarlijke snelheid richtte Bodegraven zich op, met dank aan de toen opkomende kaashandel.

In de loop van de twintigste eeuw was de tijd rijp voor de volgende vernieuwing. De industrie verouderde, herbestemming werd daarom het toverwoord. Zo vestigde een lokale bierbrouwer zich in de vroegere graanmolen De Arkduif, trokken inwoners en ondernemers in oude kaaspakhuizen en werd het voormalig onderkomen van zaadhandel Turkenburg omgevormd tot het Evertshuis, hét centrum voor kunst en cultuur in Bodegraven.

Cultuur beleef je overal

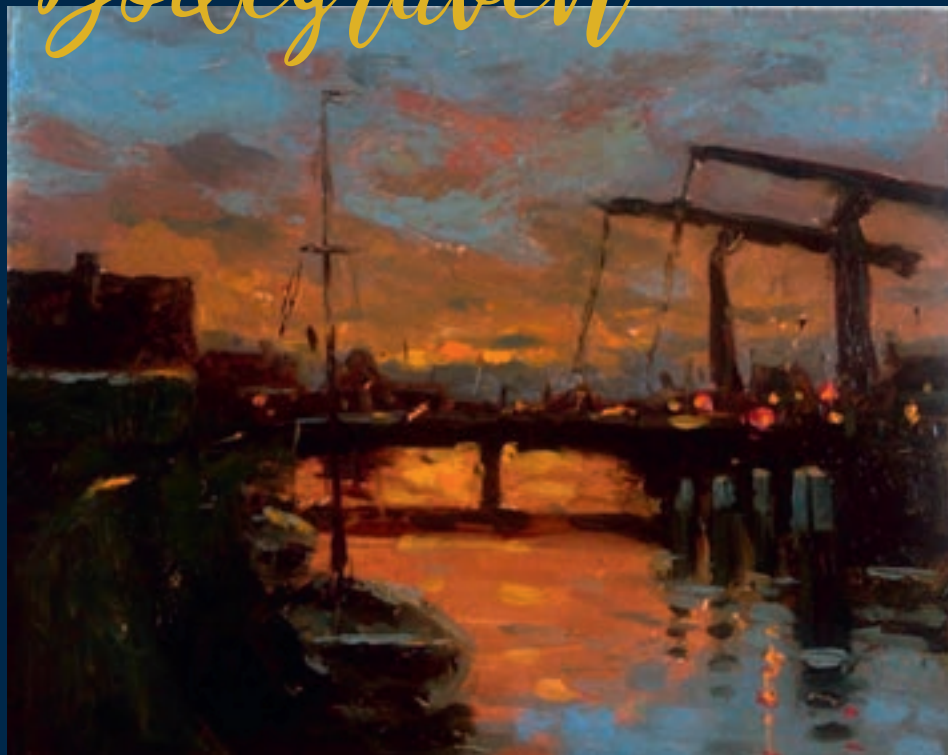
Het Evertshuis is het centrale cultuurhuis van Bodegraven. Ton van Rheenen (directeur): "Je kunt bij ons terecht voor prachtige theater- en muziekvoorstellingen, films en diverse culturele activiteiten. Cultuur beleef je niet alleen tussen de muren van een theater. Met onze projecten als BRAVO! voor kinderen en BRAVO-on-tour willen we inwoners ook op veel andere plekken binnen de gemeente bereiken." Thijs Mansier, frontman van de band Waterproof Shampoo,

organiseert er bijvoorbeeld evenementen als het Evertshuis Podiumcafé, waarbij bezoekers in huiskamersetting gratis van twee topbands uit de regio kunnen genieten. Authentieke kaasplanken vind je op de bovenste etage in het Kaasmuseum. In het Grand Café kun je ze in kleiner formaat bestellen of in combinatie met bitterballen bij een drankje na een voorstelling.

Voorheen de thuisbasis van zaadhandel Turkenburg, nu het culturele hart van gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

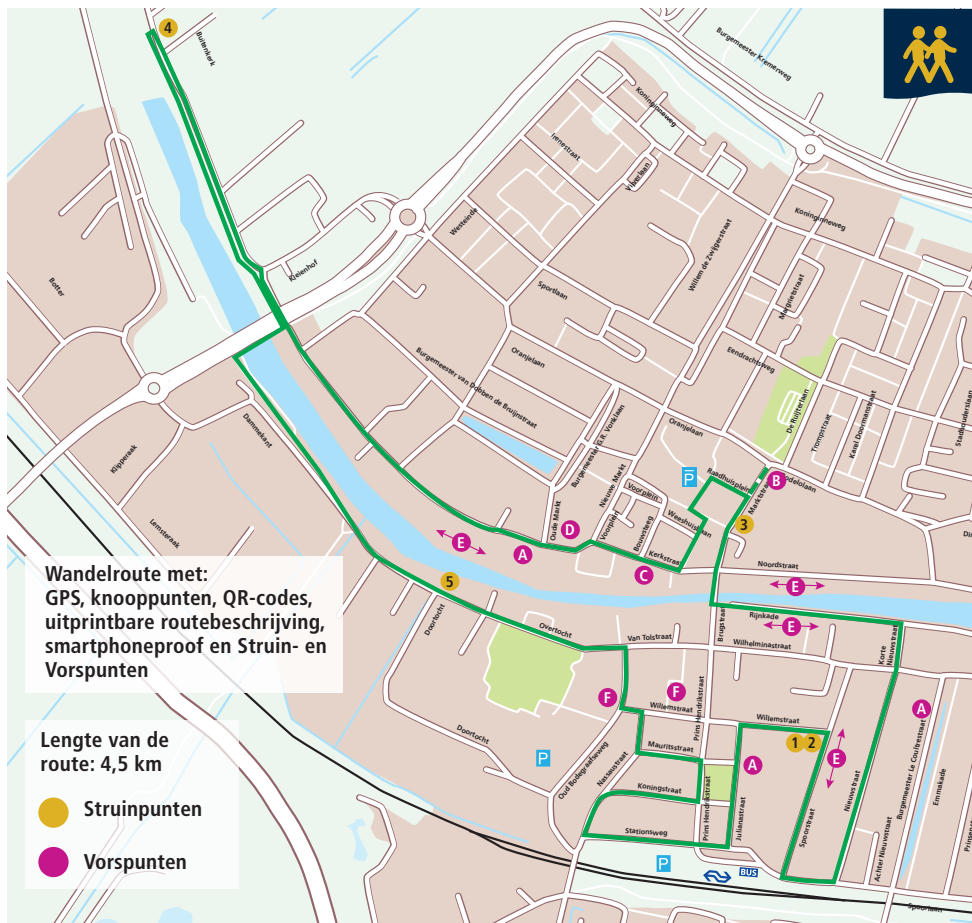
Bodegraven

NA EEN DRUKKE DAG LIGT DE OUDE RIJN ER RUSTIG BIJ. DE SCHILDER LEGDE, 'EN PLEIN AIR', HET LAATSTE DAGLICHT VAST.

LEO VAN DER VLIST

De Oude Rijn was vroeger de snelweg waarover vrijwel al het transport plaatsvond. De aanliggende kaaspakhuizen zijn daar nog het bewijs van. Nu geniet de recreant van de uitzichten vanaf het water en vormt het voormalige kaasdorp een fijne pleisterplaats.

> VAN KAASBOER TOT ARTIEST <

STRUIN- EN VORSPUNTEN LANGS DE ROUTE

STRUINPUNTEN

1. Evertshuis, Julianastraat 4 Bodegraven, www.evertshuis.nl
 2. Kaasmuseum Bodegraven, Julianastraat 4 Bodegraven, kaasmuseum.org
 3. Ijs- en koffiesalon De Zoete Inval, Marktstraat 11 Bodegraven, www.ijsenkoffie.nl
 4. Kaasboerderij de Graaf, Buitenkerk 56 Bodegraven, www.kaasboerderijdegraaf.nl
 5. Brouwcafé De Molen, Overtocht 43B Bodegraven, www.brouwcafedemolen.nl
- Op locatie: Groene Hart Catering, www.groenehartcatering.nl

VORSPUNTEN

- A. Monumentaal kaaspakhuis (Rijksmonument)
- B. Kunstenarscollectie Hoek Negentwintig Markt 29
- C. Pop-up Galerie Marryzglaz Kerkstraat 22
- D. De Oude (kaas)markt, hier werd jarenlang de kaas vanuit de regio verhandeld.
- E. Kaasverleden zichtbaar, kaaspakhuizen dichtbij het water,
- F. Herinneringen aan de Limes, Oud Bodegraafseweg, Willemsplein, Bodegraven
- G. Phoenix, zicht vanaf de Rijkade

Het Bierfestival van Brouwerij de Molen trekt jaarlijks vele bezoekers uit binnen- en buitenland. Foto: Marijke Groot

Een stap in het Kaasmuseum brengt je terug naar de tijd dat kaas nog met de hand werd gemaakt. Foto: Liene Jouwsma

.....
OPTOCHT

DE REGEN TROMMELT HARD
TEGEN HET ORKEST EN DE PAARDEN IN
EEN WUIVENDE HAND VAN DE MIJNST
LANG ZITTENDE KONINGIN

ANNELIE CLUISTRA

DORPSDICHTER BODEGRAVEN-REEUWIJH (2017-2018)
.....

De Zoete Inval is een ideale uitvalsbasis voor een heerlijk ambachtelijk ijsje tijdens de wandeling.

Kaaskoningin Irma de Graaf (midden) met haar hofdames tijdens de Najaarsmarkt van 2014. Foto: Marlien van Leeuwen

De Phoenix: olieslagerij wordt fabriek en later een appartementengebouw.
Foto: Gemeente Bodegraven-Reeuwijk

> OVER DE ROUTE <

De kaashandel zit de Bodegravers in het bloed. Vooral sinds de oprichting van de wekelijkse kaasmarkt in 1882 is kaas niet meer weg te denken uit het dorp. Zo gaan de kaaspakhuizen aan de Nieuwstraat bijna geheel op in het straatbeeld. Alleen de luiken en grote deuren verraden hun vroegere functie.

Wonen in historisch erfgoed
Blikvanger aan de Oude Rijn is het gebouw 'Phoenix'. Kapper André de Jong (die naam maakte met het merk Andrélon) nam in 1947 dit gebouw over van een gedateerde olieslagerij en vestigde er een fabriek. Nu heeft het een woonbestemming.

Oud in een nieuw jasje
Bodegravers halen nog steeds hun inspiratie uit het verleden. Zo bedachten ze bij De Zoete Inval dat ze melk in plaats van voor boerenkaas, ook voor boerenijs kunnen gebruiken. Een hit!

Brouwerij De Molen heeft oorspronkelijk een oude molen als thuis. Al gauw groeide de productie de molen te buiten. Hun prijswinnende bieren zijn in het tot brouwcafé verbouwde pand nog steeds te proeven.

Kaaskoningin

Elk jaar in september vindt in Bodegraven de Najaarsmarkt plaats. Dit driedaagse festijn staat geheel in het teken van boerenkaas. Tijdens de opening wordt de 'kaaskoningin' gekozen. Irma de Graaf, boerin van Kaasboerderij De Graaf, regeerde in 2014 als kaaskoningin. Op haar boerderij kun je zien hoe ambachtelijke kazen gemaakt worden. Irma: "Er komen veel verschillende mensen op bezoek. Sommigen hebben zelf in de kaas gewerkt en weten soms meer dan onze gidsen, vooral van vroeger. Anderen kennen kaas alleen uit de supermarkt en staan verbaasd te kijken hoeveel werk het kaasmaken kost."

> VAN VISSER TOT GRAFFITI ARTIST <

Ulsissen

>TUSSEN DE MAZEN<

Euwen van turfwinning, visserij en cultuur hebben het landschap van Bodegraven-Reeuwijk gevormd. Het natte veenland was ongeschikt voor akkerbouw, maar bleek toch lucratief toen in de achttiende eeuw de turfwinning opkwam.

De pottenbakkerijen en bierbrouwerijen van Gouda schreeuwden om brandstof. Hiervoor groef men lagen veen uit het landschap om het vervolgens te laten drogen tot het energierijke turf. Na 1900 liep de vervening sterk terug. Turf werd vervangen door steenkool en petroleum, dus wat overbleef waren volgelopen veenvelden: de Reeuwijkse plassen.

De troebele wateren van de nieuw ontstane plassen bleken ideaal voor een nieuw ambacht: palingvissen. Wijnand Kruijt is groot palingliefhebber en geboren en getogen Reeuwijker. Hij groeide op aan de Twaalfmorgen, een straatnaam die verwijst naar de twaalf morgen die een middeleeuwse boer nodig had om het omringende land te ploegen. Wijnand: 'Ik vis al naar paling sinds ik kan lopen.'

Na ontginning en visserij, zijn het nu kunst en recreatie die de omgeving vormen. Bij mooi weer is iedereen uit de regio aan de plassen te vinden. De populairste plas is Broekvelden en Vettenbroek, beter bekend als 'de surfplas'. Even is het gebied droog-

Foto: Pim Steenbergen

gelegd, maar wateroverlast bleef het gebied teisteren. Uiteindelijk is de plas na zandwinning toch herbestemd voor waterplezier. Ga bijvoorbeeld suppen of vaar in een oude grondel met De Watersnip.

De kunstliefhebber haalt zijn hart op in De Kwakzalver in Bodegraven, waar kunstenaar Renske Koster haar werk tentoonstelt. Renske: "Ik maak stencil- en urbanart voor zowel nationale als internationale opdrachtgevers, maar ik vind het ook erg leuk om mee te werken aan lokale projecten als het jeugd-cultuurprogramma Bravo! van het Evertshuis."

Bodegraven-Reeuwijk

EEN BOERDERIJ, KOEIEEN, WILGEN EN EEN BOERENSLOOT.
DE SCHILDER WIST ALLE ELEMENTEN UIT HET GROENE HART
VAST TE LEGGEN RONDOM REEUWIJK.

LEO VAN DER VLIST

Je kunt niet om de turfwinning heen in Bodegraven-Reeuwijk.
Het landschap is erdoor getekend. En niet alleen met de plassen.
Voor het transport van de turf werd 'de Breevaart' afgegraven,
een kanaal van Gouda naar Bodegraven, dwars door Reeuwijk.

> VAN VISSER TOT GRAFFITI ARTIST <

STRUINPUNTEN LANGS DE ROUTE

1. Restaurant Paviljoen 't Reeuwijkse Hout, Reeuwijkse Houtwal, www.reeuwijksehout.nl
2. Sup en Watershop, Verlengde Breevaart 3 (entree via receptie Landal), Reeuwijk, www.supenwatershop.nl
3. Streekmuseum Reeuwijk, Oudeweg 3, www.streekmuseumreeuwijk.nl
4. Patisserie*Chocolaterie*Workshops Femke en Sander, Jan Tinbergenstraat 27c, Reeuwijk, www.patissiers.nl
5. Café - Bistro 't Wapen & Fluisterboten, Notaris d' Aumerielaan 17, Reeuwijk, www.wapenvanreeuwijk.nl
6. De Watersnip Natuuractiviteiten en Groepsaccommodatie, 's Gravenbroekseweg 154, Reeuwijk, www.watersnip.info
7. Restaurant 't Vaantje, Korsendijk 32, Reeuwijk, www.vaantje.nl
8. Natuurboerderij Hoeve Stein, Oukoopsedijk 20, Reeuwijk, hoevestein@kpnmail.nl
9. Kaasboerderij Conny Vroege, Westeinde 79, Driebruggen,
10. Wijn proeve(n) in de polder, Westeinde 3, Waarder, www.proevenindepolder.nl

11. Proeverij De Koffietuin en B&B, Weijpoort 12, Nieuwerbrug, www.koffietuin.nl
12. Pannenkoekerie 't Veldhuis, Noordzijde 96, www.pannenkoekerie-tveldhuis.nl
13. IJ- en koffiesalon De Zoete Inval, Marktstraat 11, Bodegraven, www.ijsenkoffie.nl
14. Kaasmuseum Bodegraven, Julianastraat 4, kaasmuseum.org
15. Everthuis, Theater, Kunst, Cultuur, Grand Café, Julianastraat 4, www.everthuis.nl
16. Brouwcafé De Molen, Overtocht 43, www.brouwcafedemolen.nl
17. Kaasboerderij de Graaf, Buitenkerk 56, www.kaasboerderijdegraaf.nl
18. De Bezoekerij (boerderij-excursies), J.C. Hoogendoornlaan 3, Bodegraven, www.debezoekerij.nl
19. Loopfiets Groene Hart (verhuur en arrangementen), www.loopfietsgroenehart.nl

Op locatie: Groene Hart Catering, www.groenehartcatering.nl

Renske maakt prachtige werken als stencil- en urbanartist.
Foto: Renske Koster

Met Watersnip kun je nog ouderwets de plas op en met een baggerbeugel veen opgraven.
Foto: Watersnip

Nog steeds wordt er in de Reeuwijkse Plassen op meerdere plekken paling gevangen en gerookt. Foto: Pim Steenberg

Vanaf de Raadhuisweg sluipst het naar haar vernoemde Sonja Meijerpad langs haar voormalig huis. Om de hoek bij de Koebrug staat haar werk 'Het vrouwtje van Reeuwijk'. Foto: Graficelly

Het oudste gemeentehuis van Reeuwijk dat tot 1919 in gebruik was. Op dit moment is het een gemeentelijk monument.
Foto: Graficelly

> OVER DE ROUTE <

Rijd Reeuwijk binnen en je stuit op het kunstwerk De Verveners. De metalen mannen steken hun baggerbeugels in het groen van rotonde De Oude Tol. Verderop staat het Streekmuseum Reeuwijk, een boerderij annex tijdmachine die je terugzendt naar de turfwinning uit het begin van de twintigste eeuw.

Herbestemming

Dicht bij elkaar staan in Reeuwijk drie voormalig gemeentehuizen. In hun woonhuis oefende de familie Brack het burgemeestersambt uit. Na hun ambtsperiode was in 1919 een nieuw gemeentehuis nodig. Ondanks vele verbouwingen verouderde het pand en bracht 1985 weer een nieuw gebouw, slechts enkele stappen verder. Na de fusie van gemeente Reeuwijk met Bodegraven werd ook dit pand door de ambtenarij verlaten.

Sonja Meijer

Op weg naar de plassen zou je bijna aan de zelfgebouwde villa van kunstenares Sonja Meijer voorbijrijden. Verderop op de Raadhuisweg prijkt het door haar ontworpen 'Wapen van Reeuwijk' boven de ingang van een van de drie oude gemeentehuizen (zie kader).

Kunstkring

Nog meer kunst ontdek je langs de tweejaarlijkse 'atelierroute' van Kunstkring Bodegraven-Reeuwijk. De Kunstkring organiseert in het Evertshuis ook de Kunstmarkt waar kunstenaars hun werk laten zien en kunstliefhebbers met hen kunnen kennismaken.

Het land in

In Nieuwerbrug importeert Museum-proeverij De Koffietuin haar eigen koffies uit alle hoeken van de wereld. Voor later op de dag biedt Waarder Proeve(n) in de Polder. Gastheer Gijspiet van Os tartte de natuur door een wijngaard op te zetten in ons koude rivierenland. En met succes!

Penseelstreken

>MET DE BAGGERBEUGEL<

Ambachtelijk en arbeidsintensief is de geschiedenis die de Nieuwkoopse Plassen heeft getekend. Turfwinning, veeteelt en visserij hebben hun sporen achtergelaten in de vorm van grote plassen en uitgestrekte kavels. Het heeft een schilderachtige polderlandschap opgeleverd, inspiratiebron voor kunstenaars en trekpleister voor recreanten.

Het Nieuwkoopse vakmanschap in metaalbewerking was een begrip in binnen- en buitenland. Hier haalde de scheepvaart zijn beste instrumenten en kochten de ververs hun scherpste baggerbeugels. Het Smederij Museum Nieuwkoop herdenkt dit verloren ambacht op een prachtige locatie.

Langs de Meije vertegenwoordigt Rebecca de Boer het nieuwe regionale ambacht:

gastvrouw. In Buitenplaats De Blauwe Meije serveert zij niet alleen haar huisgemaakte appeltaart aan gasten in de B&B, maar ook aan de terrasbezoekers aan het water, een heerlijk rustpunt op de route (fietsknooppunt 60).

Duizendpoot Rebecca heeft bovendien een beeldentuin/galerie met gevarieerde en wisselende exposities. Rebecca: "Ik zoek actief naar betaalbare kunst die is geïnspireerd door deze omgeving. Vooral 'jonge' kunstenaars en kunstkringen met verschillende disciplines geef ik een podium."

Vlakbij steekt het Meijepad de plassen over. Op de hoek staat een grote, witte watertoren, beter bekend als Piet Potlood. Het uitzicht vanaf het Meijepad is magistraal. Grote schilders als Roelofs en Weissenbruch van de Haagsche School legden hier de basis van hun succes met de prachtige natuur en bijzondere wolkenluchten van de Nieuwkoopse plassen. Je krijgt het gevoel dat je zelf in een schilderij bent beland.

Nieuwkoop

HET LICHT EN DE KLEUREN IN HET NIEUWKOOPSE PLASSENGEBIED ZIJN ELKE DAG ANDERS. HET IS DE KUNST OM HET GOEDE MOMENT AF TE WACHTEN EN DE PENSELEN OP TE ZOEKEN.

JOSÉ VAN DEN HELDER VAN ATELIER HELDERKUNST IN WOERDENSE VERLAAT

In een ver verleden trokken Romeinse troepen gelegerd langs de Oude Rijn naar Nigrum Pullum, het huidige Zwammerdam. Nu trekken troepen toeristen te voet en te fiets door het aquarellen polderlandschap. De regio heeft vele metamorfosen ondergaan: van slagveld tot pleisterplaats.

Fietsroute met:
GPS, knooppunten,
QR-codes, uitprintbare
routebeschrijving,
smartphoneproof en
Struinpunten.

Lengte van de route: 55 km

TOP Toeristisch Overstap Punt

● Struinpunten

○ Fietsknooppunten

> VAN SMID TOT GASTVROUW <

STRUINPUNTEN LANGS DE ROUTE

1. Hof ter Meije brocante, Meije 28 Bodegraven, www.hoevermolenweide.nl
2. De Hollandse Boerderij, Meije 63 Bodegraven, www.hollandseboerderij.nl
3. Buitenplaats De Blauwe Meije, Meije 300 Woerden, www.deblauwemeije.nl
4. Newhouse Logies & Landwinkel Jan Nieuwenhuizen, Nieuwweenseweg 102 Zevenhoven, www.jannieuwenhuizen.com
5. Restaurant Tijsterman, Dorpsstraat 116 Nieuwkoop, www.restaurant-tijsterman.nl
6. TaarTenTuin, Achtermiddenweg 10 Aarlanderveen, www.boerenbed.nl/locatie/taartentuin

7. De Vooruitgang, kanoverhuur en Weidevogelboerderij, Achtermiddenweg 3 Aarlanderveen, www.boerderijdevooruitgang.nl
8. Zorgboerderij Valkendam, Kortsteekterweg 32 Alphen a/d Rijn, www.valkendam.nl
9. Zichtstal De Witte Gravin en vergaderlocatie, Kortsteekterweg 12 Alphen a/d Rijn, sari@dewitburggraaf.nl
10. Hoeve Molenweide, Lindenhovestraat 8a Zwammerdam, www.hoevermolenweide.nl

Op locatie
Loopfiets Groene Hart, Schinkeldijk 28 Reeuwijk,
www.loopfietsgroenehart.nl

Aan deze fietsroute zijn niet alleen Struinpunten (activiteiten), maar ook Vorspunten (streekverhalen) verbonden. Deze zijn te vinden op www.struinenenvorsen.nl/routes/van-smid-tot-gastvrouw.

Kunstenaars en kunstliefhebbers ontmoeten elkaar bij Buitenplaats De Blauwe Meije. Foto: De Blauwe Meije

Bij de Witte Gravin kun je uit een heuse skybox onder het genot van een 'high tea' naar de koeien kijken.
Foto: De Witte Gravin

Bij Tijsterman zit je direct aan de Nieuwkoopse Plassen met een prachtig uitzicht.
Foto: Restaurant Tijsterman

De fietsroute loopt een groot gedeelte langs of in de nabijheid van de Nieuwkoopse Plassen. Foto: TaarTenTuin

De 'yogakoeien' zijn een opvallend kunstwerk in de tuin van de Blauwe Meije.
Foto: Graficelly

> OVER DE ROUTE <

De schilderachtige Heerlijkheid Nieuwkoop werd in de zeventiende eeuw bestuurd door Johan de Bruyn van Buytewech. Hij liet 't Regththuys bouwen. Hier werd het tuig van de richel door de schout en schepenen aan de tand gevoeld en zonodig opgesloten in het gevang onderin het gebouw.

In de hedendaagse 'heerlijkheid' van het Reghthuys

floreert nu de gelijknamige culturele vereniging. De club organiseert filmavonden, concerten, cursussen en exposities voor kunstenaars die geïnspireerd zijn door het omringende landschap.

Natuurlijk genieten

Mens en dier genieten van de Nieuwkoopse Plassen. Ondanks de vele wandel-, fiets-, kano- en bootroutes die door het gebied lopen,

is er ruimte voor de natuur om in alle rust haar gang te gaan. Ook zeldzame vogels als de lepelaar vinden hun plekje tussen het riet aan de oever.

Koeien kijken

Naast wilde natuur zijn er natuurlijk tal van boerderijen te vinden waar je een kijkje kunt nemen. Bijvoorbeeld bij De Witte Gravin, waar je vanuit een heuse skybox de koeien, het jongvee en de schapen kunt bekijken. Of zet je tentje op de gezellige camping van De Hollandse Boerderij, waarvandaan je het Groene Hart op je gemak kunt ontdekken.

De hand van de meester

In het kader van het jaar van Rembrandt en de Gouden Eeuw is in de Galerie en Beeldentuin van Buitenplaats De Blauwe Meije vanaf zaterdag 16 maart 2019 een storytelling op locatie. Wisselende kunstenaars delen hun inspiratie in deze tour.

Meer informatie op deblauwemeije.nl.

Kiekje

BIJ DE KOEIEN

Fietsen door de Krimpenerwaard is fietsen door een oerhollands landschap. De lange smalle kavels en brede sloten stammen uit een tijd waarin de Hollandse bodem nog maar net ontgonnen werd. Vanaf het begin vochten boeren met het water en zochten ze manieren hun land zo goed mogelijk te gebruiken.

De eerste boeren kregen een stuk land van de lokale heerlijkheid. Hun boerderijen plaatsten ze vóór op de kavels. Zo ontstonden de karakteristieke dorpen aan de rand van de waard. Tijdens de Gouden Eeuw gaf de scheepvaart de Krimpenerwaard een nieuwe impuls: hennep voor de scheepstouwen was toen het nieuwe goud.

De boeren van de Krimpenerwaard blijven zoeken naar innovatieve manieren om hun land te benutten. Mart-Jan Verkaik doet bijvoorbeeld mee aan het project 'Proeftuin Krimpenerwaard'. Mart-Jan: "Ik kijk welke kruiden het beste groeien, zodat ik ze kan gebruiken in het voedsel van mijn koeien. Maar door heel de regio worden initiatieven opgezet om de melkveehouderij levend te houden. Biodiversiteit en klimaatverandering staan daarbij hoog op de agenda." Andere boeren brengen recreatie naar hun boerderij. Op diverse plekken kun je kamperen bij de boer en knuffelen met de koeien. Bij kaasboerderij Schep kun je genieten van een rondleiding langs de lekkerste Goudse

boerenkaas. Bijna vijfhonderd koeien leveren hier de melk voor 10.000 kilo kaas per week.

Het oerlandschap biedt bovendien een ander voordeel: het is hartstikke fotogeniek. Peter Stuurman weet daar alles van. De fotograaf werkte drie jaar aan zijn project "foto's in de Krimpenerwaard" en daarnaast fotografeerde hij voor Designed by Nature van het Zilvermuseum in Schoonhoven. "De Krimpenerwaard is de ster van deze expositie, net als van mijn twitteraccount", lacht hij.

Krimpenerwaard

DE 'KONINGIN VAN DE POLDER' IN HET OEROUDE
LANDSCHAP VAN DE KRIMPENERWAARD.

LEO VAN DER VLIST

Nederlanders staan bekend om hun bijzondere relatie met water: aan de ene kant moeten we ertegen vechten, aan de andere kant hebben we het nodig. Op geen gebied is dat zo van toepassing als op de door dijken en molens drooggelegde Krimpenerwaard.

Fietsroute met:
GPS, knooppunten, QR-codes,
uitprintbare routebeschrijving,
smartphoneproof en Struin- en
Vorspunten

Lengte van
de route: 53 km

TOP Toeristisch
Overstap Punt

● Struinpunten

● Vorspunten

○ Fietsknooppunten

> VAN BOER TOT FOTOGRAAF <

STRUIN- EN VORSPUNTEN LANGS DE ROUTE

STRUINPUNTEN

1. Kaas- en educatieboerderij Schep, Zuidbroek 153 Bergambacht, www.kaasboerderijshschep.nl
2. Bij Margo Slapen en Ontbijten, Zuidbroek 135 Bergambacht, www.bijmargo.nl
3. Café de Vlist eten & drinken, Fransekade 8 Vlist, www.cafedevlist.nl
4. MooiMekkerland, Koolwijkseweg 6 Stolwijk, www.mooimekkerland.nl
5. 't Wapen van Stolwijk, Dorpsplein 4 Stolwijk, www.wapenvanstolwijk.nl
6. Farmcamps Stolkse Weide, Bovenkerkseweg 49 Stolwijk, www.farmcamps.nl/boerderijen/FarmCamps-Stolkse-Weide
7. Theetuin Onder de Pannen, Schuwacht 236 Leekkerkerk, www.theetuinonderdepannen.nl

8. Fietsverhuur Hoogenboom (ook op locatie), Wilhelmijnstraat 2 - B Leekkerkerk, www.hoogenboezemtwewielers.nl

Op Locatie: Wandelen en Fietsen Krimpenerwaard, Steinsedijk 7A Haastrecht, www.abeloffice.nl/wandel-en-fiets-arrangementen

VORSUNTEN

- A. Boerderijlint, Bovenberg en Benedenberg Bergambacht
- B. Vreemde koeien, Tiendweg Gouderak (zie SV route)
- C. Versierde luchten met weidevogels, Berkenwoudse Driehoek, langs de Oude Wetering
- D. Eendenkooi Bakkerswaal en bezoekerscentrum, Schuwacht 232, Leekkerkerk

Meer informatie over de route op www.struinenenvorsen.nl/routes/van-boer-tot-fotograaf.

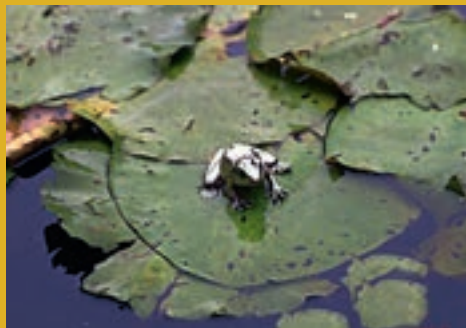
Babke Mollee maakte dit kunstwerk 'Polderzicht'. Onder andere te zien tijdens Kunststroming 2018, georganiseerd door Krimpener Kunstwaard. Foto: Krimpener Kunstwaard

De boezemmolens in de Krimpenerwaard herinneren nog steeds aan de strijd met en tegen het water.
Foto: Schoonhoven Zilverstad

De koe is echt 'de koningin van de polder' en wordt daarom veelvuldig op de gevoelige plaat vastgelegd door fotograaf Peter Stuurman. Foto: Peter Stuurman

Fotograaf Peter Stuurman fotografeerde deze zilveren kikker voor de tentoonstelling 'Designed by Nature'. Foto: Peter Stuurman

Dansende koeien, de eerste dag dat de koeien in het voorjaar weer naar buiten mogen. Een bijzondere gebeurtenis op Kaasboerderij Schep.

> OVER DE ROUTE <

Door de waard lopen vele mysterieuze 'Tiendwegen'. Waar hun naam vandaan komt, is een historisch raadsel. Het Middelnederlandse 'tiën' betekent 'trekken' en verwijst mogelijk naar trekschuiten, maar het kan ook slaan op het water dat wegtrekt uit de dijken en vervolgens wateroverlast veroorzaakt. Of komt het van de tienden oogstbelasting of het tiendhout waarmee de wegen zijn aangelegd?

Boerenkunst

Hoe ze ook heten, de dijkpaden en tiendwegen leiden je zonder problemen langs de exposities en galerieën van de Vereniging

Krimpener Kunstwaard. Dit collectief van kunstenaars behelst veel beeldend kunstenaars, maar ook keramiek-, textiel- en woordkunstenaars zijn van de partij.

Wil je overnachten in boerenstijl? Neem dan

plaats in de zachte kussens van tot Bed & Breakfast omgebouwde boerderij Bij Margo!. Of beleef het echte boerenleven in de luxe tenten van FarmCamps Stolkse Weide. Slaap in de polder en ontbijt met een glas verse koeienmelk.

Kunst in de waard

Vereniging Krimpener Kunstwaard is een vereniging voor professionele en vrijetijdskunstenaars in de Krimpenerwaard. De vereniging heeft meer dan 150 leden die actief kunst beoefenen. De vereniging stimuleert, ontwikkelt en organiseert diverse kunst- en culturele activiteiten. Zo organiseert ze bijvoorbeeld beeldende kunst- en dichtwedstrijden, exposities, tentoonstellingen en lezingen. De tweejaarlijkse kunstroute Kunststroming toont beeldende kunst zoals foto, beeldhouwwerk, schilderijen en installaties in monumentale huizen en tuinen van particulieren.

Beleef het zelf

Op de pagina's hierna vind je evenementen, workshops en struinadressen waar je welkom bent. Het overgrote deel van deze adressen liggen aan een van de in dit boekje beschreven Kunst- en Cultuur Routes. De routes zijn genummerd volgens onderstaande tabel.

Route 1	Van Molenaar tot Kunstenaar	Haastrecht - Stolwijk - Vlist		25 km	pag 4-9
Route 2	Van Bewoner tot Verhalenverteller	Haastrecht		2,1 of 5 km	pag 10-15
Route 3	Van Soldaat tot Zilversmid	Schoonhoven		3,5 km	pag 16-21
Route 4	Van Schutter tot Vrijbouter	Gouda		5 km	pag 22-27
Route 5	Van Kaasboer tot Artiest	Bodegraven		4,5 km	pag 28-33
Route 6	Van Visser tot Graffiti artist	Bodegraven - Reeuwijk		31,5 km	pag 34-39
Route 7	Van Smid tot Gastvrouw	Nieuwkoop		55 km	pag 40-45
Route 8	Van Boer tot Fotograaf	Krimpenerwaard		53 km	pag 46-51

Kunstclubs

KUNSTENAARSCOLLECTIEVEN EN ACTIVITEITEN

Door het hele Groene Hart heen hebben kunstenaars zich verenigd in collectieven om diverse kunstvormen op een laagdrempelige manier toegankelijk te maken voor een breed publiek. Ieder collectief doet dat op haar eigen eigenzinnige manier.

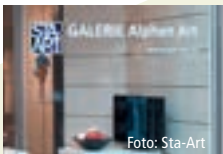

Foto: Sta-Art

STA-ART- ALPHEN AAN DEN RIJN E.O.

De Stichting komt op voor de belangen van de aangesloten kunstenaars in de breedste zin van het woord. Zij beschikt over een eigen galerie "Galerie Alphen Art", een website, en een online winkel voor kunstuitleen en -verkoop. www.sta-art.nl

NIEUWKOOPSE KUNSTRROUTE – NIEUWKOOP E.O.

Ook dit jaar staat er weer een Nieuwkoopse Kunstroute op het programma en wel op 8, 9 en 10 juni 2019 (15de editie). In 2018 deden er 44 kunstenaars mee op 23 locaties.

www.kunstroute-nieuwkoop.nl

STICHTING KUNSTPROMOTIE GROENE H/ART – GROENE HART

Opggericht in 1998 met als doel het promoten van kunstactiviteiten in het Groene Hart door het organiseren van exposities en kunstcompetitie (2 jaarlijks), de Groene Hart Kunstprijs. Hieraan kunnen zowel professionele als amateur-kunstenaars deelnemen.

www.groenehartkunst.nl

CULTURELE VERENIGING 'T REGHTHUYNS – NIEUWKOOP E.O.

Vereniging waar kunst, cultuur en mensen samen komen door het organiseren van exposities van beeldende kunstenaars, concerten en film e.d.

www.regthuyms-nieuwkoop.nl

FIRMA VAN DRIE – GOUDA E.O.

Podium voor professionele kunst, broedplaats voor talent en ontmoetingsplek voor kunstenaars en publiek. Doel is vormen van hedendaagse kunst bij een zo groot mogelijk publiek onder de aandacht te brengen door exposities met verschillende kunst-disciplines. Openingsdagen zijn wo t/m zo 12.00 - 17.00 uur.

www.firmavandrie.nl

Foto: Welkom in Gouda

CULTURELE COMMISSIE BODEGRAVEN-REEUWIJK

De commissie bestaat sinds 2014 en verbindt, ondersteunt en ontplooit kunst- en cultuuractiviteiten van organisaties in Bodegraven-Reeuwijk. Kijk voor het rijke aanbod op www.kunstencultuurbenr.nl

KUNSTKRING BODEGRAVEN-REEUWIJK

Bij de stichting "KunstKring Bodegraven-Reeuwijk" (KKBR) staat de bevordering van de creatieve en culturele ontplooiing centraal. Daarnaast wil de kunstkring een platform bieden waar lokale kunstenaars en inwoners van de gemeente elkaar ontmoeten.

www.kunstkringbodegraven-reeuwijk.nl

HAASTRECHTSE KRING - HAASTRECHT

Haastrechtse Kring organiseert al meer dan 50 jaar activiteiten op het gebied van muziek, architectuur, kunst en literatuur uiteenlopend van Wereldmuziekavond (22 maart), Kunst lokaal (13/14 september) tot Architectuur route (5 oktober) tot activiteiten georganiseerd. Zie voor meer informatie: www.haastrechtsekring.nl

CULTUREEL PODIUM VLIST – HAASTRECHT, VLIST EN STOLWIJK

Deze club biedt een podium voor culturele activiteiten ter bevordering van de leefbaarheid en de sociale samenhang in met name kleine kernen zoals de Boer op. Ieder jaar kan er deelgenomen worden aan dit theatrale fietsevenement door Haastrecht, Stolwijk en Vlist.

www.facebook.com/cultureelpodiumvlist

GOUD- EN ZILVERSMIDSGILDE ST.ELOY IN SCHOONHOVEN

In 1988 sloegen de goud- en zilversmeden van Schoonhoven de handen ineen en bliezen hun aloude 'Nijverheidsvereniging' uit 1862 nieuw leven in. Het Gilde bevordert de verkoop van producten van hun 50 leden en zorgt voor de collectieve kwaliteit die de cliënt in de zilverstad verwachten mag. www.goudenzilversmidsgilde.nl

KRIMPENERKUNSTWAARD - KRIMPENERWAARD

In 2019 bestaat KrimpenerKunstwaard 10 jaar. Met meer dan 150 aangesloten kunstenaars heeft de vereniging zich op de kaart gezet. De vereniging stimuleert, ontwikkelt en organiseert diverse kunst- en culturele activiteiten zoals beeldende kunst- en dichtwedstrijden, kunstroutes en exposities. In het jubileumjaar wordt er uitgepakt met diverse tentoonstellingen, exposities, masterclasses en workshops op diverse locaties in de Krimpenerwaard. www.kunstwaard.nl

Foto: Atelier Pand81

Foto: VV Gouda

Foto: Schoonhoven Klassiek

Events > 2019/2020 <

Route	Datum	Events	Plaats	Website
4	24.02	1e Goudse Geuzenmiddag (bier)	Gouda	www.museumhavencafe.nl/nieuws
5	18.03>	POP-UP Galerie Marryzglaz zoekt Rembrandt	Bodegraven	www.kunstencultuurben.nl/vraag_en_aanbod/pop-up-galerie-marryzglaz-zoekt-rembrandt
7	24.03	Koek en Lopie Winterwandeling rondom de Nieuwkoopse Plassen	Nieuwkoop	www.ontdeknieuwkoop.nl/events
4	28.03	Dichters op Donderdag omlijst met Ierse Folkmuziek	Gouda	www.museumhavencafe.nl
7	31.03>	Tentoonstelling: Ontstaan van Holland.	Alphen a/d Rijn	www.archeon.nl
5	31.03>	Expositie Beestenboel Pop Up galerie Marryzglaz	Bodegraven	www.marryzglaz.com
4	13.04-14.04	Open Atelier Gouda	Gouda	openateliergouda.nl
4	16.04	Lezing Jaap van den Berg en Mieke de Haan bij Kunstkring Krimpen: 'hoe de natuur terugneemt'	Krimpen a/d IJssel	www.kunstwaard.nl/wat-is-er-te-doen
4	19.04	Mini-symposium: Erasmus en zijn drukkers	Gouda	www.drukkerswerkplaats.nl/minisymposium-erasmus-en-zijn-drukkers
1	11.05	Molendag: Rondleiding Boezemmolen No.6	Haastrecht	www.boezemmolen.nl
4	10.05-12.05	Rrrollend Foodtruck Festival	Gouda	www.rrrollend.nl/ www.goudasfalt.nl
5	18.05	Kunstmarkt in Evertshuis door Kunstkring Bodegraven-Reeuwijk	Bodegraven	kunstkringbodegraven-reeuwijk.nl
2	18.05	Overtuin festival	Haastrecht	haastrechtsekring.nl/ overtuinbisdombanvliet.nl
4	26.05>	Biscuits van Theo Colenbrander (1841-1930)	Gouda	www.museumgouda.nl/nl/nu-te-zien/tentoonstellingen/17/biscuits-van-theo-colenbrander
4	13.04-14.04	Open Atelier Gouda	Gouda	openateliergouda.nl
4	30.05-31.05	Keramiekdagen	Gouda	www.goudsekeramiekdagen.nl
7	31.05-01.06	Smederijdagen	Nieuwkoop	www.ontdeknieuwkoop.nl/events/e-1170/smederijdagen
4	08.06	Kaas en Couscous festival	Gouda	www.goudasfalt.nl
7	08.06-10.06	Nieuwkoopse Kunstroute	Nieuwkoop	www.kunstroute-nieuwkoop.nl
3	10.06	Zilverdag	Schoonhoven	www.zilverdag.nl
3	10.06	De Boer Op	Diverse locaties	www.facebook.com/cultureelpodiumvlist/
3	10.06.19>	Designed bij Nature	Schoonhoven	zilverbureau.com
4	29.01-11.06	Salon 2019, 25 kunstenaars uit het Groene Hart	Gouda	www.museumgouda.nl

Route	Datum	Events	Plaats	Website
4	14.06-16.06	Havendagen Museumhaven Gouda 16.06: 4e IJssel & Gouwe Bierfestival	Gouda	www.museumhavengouda.nl
	22.06-23.06	Landelijke Kunstweek	Landelijk	www.kunstweek.nl
6	30.06	Wecken, zouten & drogen, conser- veren uit grootmoeders tijd	Reeuwijk	www.streekmuseumreeuwijk.nl
4	17.07-18.08	Verkooptentoonstelling Art & Sou- venirs (kunst voor kleine prijzen)	Gouda	firmavandrie.nl
4	16.08-18.08	Rrrollend Foodtruck Festival	Gouda	www.rrrollend.nl/ http://www.goudasfalt.nl
4	22.05-28.08	Gouds Montmartre (wekelijks)	Gouda	welkomingouda.nl/evenementen/goudse-mont-martre
4	04.05-29.08	Goudse Kaasmarkt wekelijks	Gouda	goudakaasstad.nl
5	01.09	Najaarsmarkt	Bodegraven	www.najaarsmarkt.com
1	14.09	Monumentendag: Rondleiding Boezemmolen No.6	Haastrecht	www.boezemmolen.nl
7	14.09	Torenschuddersfeest met Gondelvaart	Nieuwkoop	www.ontdeknieuwkoop.nl/events
2	13.09-14-9	Kunst Lokaal Haastrecht	Haastrecht	haastrechtsekring.nl
7	29.09	Happen en Stappen	Nieuwkoop	www.ontdeknieuwkoop.nl/events
3	02.06-07.07 04.08-29.09	Springerparkconcerten (maandelijks)	Schoonhoven	schoonhovenklassiek.nl
2	26.10	Nacht van de Nacht, op pad met de boswachter	Haastrecht	www.zuidhollandslandschap.nl/nachtlev-en-hooge-boezem

Foto: VVV Gouda

Route	Datum	Events	Plaats	Website
4	26.10	Zotte Zaterdag	Gouda	zottezaterdag.nl
4	23.06-27.10	Lage Landen: Schatten uit het Rijks.	Gouda	www.museumgouda.nl/nl/nu-te-zien/tentoonstellingen/14/lage-landen-schatten-uit-het-rijks
7	19.10-29.11	Expositie Groene Hart Kunstprijs en Verbeelding van de Waterlinie	Nieuwkoop	groenehartkunst.nl
4	13.12	Gouda bij Kaarslicht	Gouda	www.goudabijkaarslicht.nl
	14.12	Nacht van het Zilver	Schoonhoven	www.nachtvanhetzilver.nl
4	13.12-27.12	Expositie LichtKunst Gouda	Gouda	www.firmavandrie.nl
4	13.12.19-05.01.20	Goudse Glazen Uitgelicht	Gouda	goudseglazenuitgelicht.nl/
4	26.02.19-02.02.20	Buiten Schilderen; 19e eeuwse schilders uit de Franse kunstenaarskolonie Barbizon en de Nederlandse tegenhanger in Oosterbeek centraal.	Gouda	www.museumgouda.nl/nl/nu-te-zien/tentoonstellingen/19/buiten-schilderen
6	16.05-17.05.20	Atelierroute Bodegraven-Reeuwijk	Bodegraven-Reeuwijk	kunstkringbodegraven-reeuwijk.nl
3	31.05.20>	Silveraward	Schoonhoven	zilverbureau.com/schoonhovens-silver-award-2018/
4	01.09.20	Kunststroming (tweejaarlijkse kunstroute door Krimpenerwaard)	Krimpenerwaard	www.kunstwaard.nl
2	13.12.20	Verhalenfestival, verhalen tussen Oud en Nieuw	Haastrecht	facebook.com/DeVerhalencompagnie

Workshops & Uittips

Foto: Loes Vork, Groene Hart Creatief

Route	Workshop & Uittips	Plaats	Website
7	Iedere woensdag 'open stal'. Vrije inloop skybox stal met de mogelijkheid van een kopje koffie, thee of frisdrank met bv een taartje.	Alphen aan den Rijn	www.dewittegravin.nl
5	Diverse workshops gegeven door verschillende kunstenaars	Bodegraven	www.hoeknegenentwintig.nl/ www.marryzglaz.com/graffitiart.nu/ www.unieksieraad.nl
5	Alles over kaasmaken, van vroeger tot nu.	Bodegraven	www.kaasboerderijdegraaf.nl
5, 6	Diverse workshops te volgen bij het Evertshuis	Bodegraven	www.evertshuis.nl
4	Teken en schilder workshops en cursussen door Mieke de Haan	Gouda	www.miekedehaan.nl
4	Sketchcrawls, gratis zonder aanmelding. Voor iedereen die van tekenen houdt.	Gouda	www.groenehartcreatief.nl/sketchcrawl/
4	Diverse thematische instapwandelingen	Gouda	www.goudsegidsengilde.nl
4	Storytrail Stadswandeling Gouda	Gouda	storytrail.nl/stadswandeling-gouda
4	Inspirerende fotoprojecten van Jaap van den Berg	Gouda	waaromgaathetgoedinjelven.nl/ beeldenmeer.nl
4	Diverse workshops te volgen bij Museum Gouda	Gouda	www.museumgouda.nl
4	Allerlei creatieve workshops in het Groene Hart	Groene Hart	www.groenehartcreatief.nl
	Waterlinie Audiotour met luisterverhalen over rampjaar 1672	Groene Hart	www.struinenenvorsen.nl/oude-hollandse-waterlinie/audiotours/
3	Alles over kaas, workshops, kaasboerderij en tips	Groene Hart	www.cheesevalleyholland.com
1	Buiten Schilderen met Josefine Versteeg	Haastrecht	www.atelierpand81.nl
2	Historische wandeling door Haastrecht o.l.v gids	Haastrecht	www.historischevereniginghaastrecht.nl
1	Waterwandelarrangement, een boeiende wandeling door het Oude Hollandse Waterliniegebied tvv het rampjaar 1672 o.l.v. gids	Haastrecht/ Vlist	www.gemaalhaastrecht.nl/arrangementen
1	Fietsen en wandelen met gids	Haastrecht/Vlist	Facebook Wandelen-en-fietsen-Krimpenerwaard

Route	Workshop & Uittips	Plaats	Website
7	Bezoek kunstateliers	Nieuwkoop	www.zevensprongnieuwkoop.nl/de-kunstenaars-en-hun-ateliers
7	Uiteenlopende workshops in 't Reghthuys	Nieuwkoop	www.reghthuys-nieuwkoop.nl
5	Je eigen kaasje maken	Reeuwijk	www.struinenenvorsen.nl/deelnemers/kijk-en-kaas-boerderij-van-der-werf
6	Proef het vak van patissier bij Femke en Sander, diverse workshops	Reeuwijk	www.patissiers.nl
6	Loopfietsen arrangementen voor een unieke polderbeleving	Reeuwijk	www.loopfietsgroenehart.nl
3	Workshop zilversmeden en/of rondleiding door watertoren	Schoonhoven	www.zilvergalerie.nl
3	Ontdek Schoonhoven Zilverstad met het Zilveruitje of Rondje Schoonhoven	Schoonhoven	www.zilvermuseum.nl/
3	Diverse thematische instapwandelingen	Schoonhoven	www.stadswandelingschoonhoven.nl
3	Storytrail Stadswandeling Schoonhoven	Schoonhoven	storytrail.nl/stadswandeling-schoonhoven
3	Workshop in Zilverlab en Zilvermederij	Schoonhoven	www.zilvermuseum.nl
6	Kaas en wijn wat een mooie combinatie, workshops & wijngaardbezoeking	Waarder	www.proevenindepolder.nl
7	De hand van de meester, inspiratietour Rembrandt en de Gouden Eeuw	Woerden	www.deblauwemeije.nl
7	Wisselende workshops	Woerden	www.deblauwemeije.nl

Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven
Foto: Mike Bink

Struinpunten

STRUINPUNTEN ZIJN DEELNEMERS VAN STRUINEN EN VORSEN,
U HERKENT ZE AAN HET QR-CODEBORDJE.

Struinen en Vorse Plattelandstoerisme dwars door het *Groene Hart*
www.struinenenvorse.nl

GPS Routes

- Kunst & Cultuur Route
- Waarvoor Looft Bodegraven?
- Hog meer theater?

Vorspunten (Streekverhalen)

- Kunst & Cultuurgemiddelen
- Herbevoening
- Hog meer theater?

Struinpunt Het Evertshuis Kunst - Cultuur - Educatie

Het Evertshuis is het theater en de toonaangevende culturele vereniging van Bodegraven-Reeuwijk. Wij bieden een podium voor kinderen, volwassenen, beginnende en gevestigde theatermakers, muziekant en kunstenaars. www.evertshuis.nl

Groeten uit het

Theater, Museum & Galerie

Route	Struinpunt	Adres	Plaats	Website
5, 6	Evertshuis	Julianastraat 4	Bodegraven	www.evertshuis.nl
5, 6	Kaasmuseum Bodegraven	Julianastraat 4	Bodegraven	www.kaasmuseum.org
4	Galeriewinkel AnderZ & Nico van Eijk plateelspecialist	Wilhelminastraat 52	Gouda	www.nicovaneijk.nl www.galeriewinkelandertz.nl
4	Hans den Hollander Prints	Lage Gouwe 24	Gouda	www.hansdenhollander.com
4	Museum Gouda	Achter de Kerk 14 Oosthaven 9	Gouda	www.museumgouda.nl
1, 2	Boezemmolen no. 6	Oost-Vlisterdijk 1	Haastrecht	www.boezemmolen.nl
1, 2	Gemaal de Hooge Boezem achter Haastrecht	Hoogstraat 31	Haastrecht	www.gemaalhaastrecht.nl
1, 2	Museum Paulina Bisdom van Vliet	Hoogstraat 166	Haastrecht	www.bisdomvanvliet.nl
1, 2	Theater en Grand Café Concordia	Concordiaplein 1	Haastrecht	www.theaterconcordia.nl
7	Smederijmuseum	Zuideinde 33	Nieuwkoop	www.smederijmuseum-nieuwkoop.nl
6	Streekmuseum Reeuwijk	Oudeweg 3	Reeuwijk	www.streekmuseumreeuwijk.nl
3, 8	Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven	Kazerneplein 4	Schoonhoven	www.zilvermuseum.nl
7	Buitenplaats De Blauwe Meije	Meije 300	Woerden	www.deblauwemeije.nl

Eten & Drinken

Route	Struinpunt	Adres	Plaats	Website
5, 6	Brouwcafé De Molen	Overtocht 43	Bodegraven	www.brouwcafedemolen.nl
5, 6	Groene Hart Catering (op locatie)	Emmakade 9	Bodegraven	www.groenehartcatering.nl
5, 6	Ijs- en koffiesalon De Zoete Inval	Markstraat 11	Bodegraven	www.ijsenkoffie.nl
6	Pannenkoekerie 't Veldhuis	Noordzijde 96	Bodegraven	www.pannenkoekerie-tveldhuis.nl
4	IJsselhuis Museumhavencafé	Schielands Hoge Zeedijk 1	Gouda	www.museumhavencafe.nl
4	Restaurant LF Gouda	Hoge Gouwe 189	Gouda	www.lfgouda.nl
1, 2	Arjan van der Eijk, de echte bakker	Grote Haven 48	Haastrecht	www.arjanvandereijk.nl
1	De Steinsetuin, theetuin en brasserie	Steinsedijk 45	Haastrecht	www.steinsetuin.nl
1, 2	Het Witte Hof	Hoogstraat 152	Haastrecht	www.hetwittehof.nl
1	Uitspanning Goejanverwelle	Goejanverwelle 29-A	Hekendorp	www.goejanverwelle.nl
8	Theetuin Onder de Pannen	Schuwacht 236	Lekkerkerk	www.theetuinonderdepannen.nl
6	Proeverij De Koffietuin en B&B	Weijpoort 12	Nieuwerbrug	www.koffietuin.nl
7	Restaurant Tijsterman	Dorpsstraat 116	Nieuwkoop	www.restaurant-tijsterman.nl
6	Pâtisserie Femke en Sander	Jan Tinbergenstraat 27c	Reeuwijk	www.patissiers.nl
6	Restaurant 't Vaantje	Korssendijk 32	Reeuwijk	www.vaantje.nl
6	Restaurant Paviljoen 't Reeuwijkse Hout	Reeuwijksehoutwal 4	Reeuwijk	www.reeuwijksehout.nl
3	Hotel Restaurant Hotel Belvédère	Lekdijk West 4	Schoonhoven	www.hotelbelvedere.nl
1, 8	't Wapen van Stolwijk	Dorpsplein 4	Stolwijk	www.wapenvanstolwijk.nl
1, 8	Café de Vlist eten & drinken	Fransekade 8	Vlist	www.cafedevlist.nl
1	De Vlisterstee	West Vlisterdijk 57	Vlist	www.vlisterstee.nl
6	Wijn proeve(n) in de polder	Westeinde 3	Waarder	www.proevenindepolder.nl

Boerderijbeleving & Plattelandsbeleving

Route	Struinpunt	Adres	Plaats	Website
7	TaarTenTuin	Achtermiddenweg 10	Aarlanderveen	www.boerenbed.nl/locatie/taartentuin
7	Zichtstal De Witte Gravin en vergaderlocatie	Kortsteekterweg 12	Alphen a/d Rijn	sari@dewittburggraaf.nl
7	Zorgboerderij Valkendam	Kortsteekterweg 32	Alphen a/d Rijn	www.valkendam.nl
8	Bij Margo Slapen en Ontbijten	Zuidbroek 135	Bergambacht	www.bijmargo.nl
8	Kaas- en educatieboerderij Schep	Zuidbroek 153	Bergambacht	www.kaasboerderijshcep.nl
6	De Bezoekerij (boerderij-excursies)	J.C. Hoogendoornlaan 3	Bodegraven	www.debezoekerij.nl

Boerderijbeleving & Plattelandsbeleving

Route	Struinpunt	Adres	Plaats	Website
7	De Hollandse Boerderij	Meije 63	Bodegraven	www.hollandseboerderij.nl
7	Hof ter Meije brocante	Meije 28	Bodegraven	marijke.verspoor@hccnet.nl
5, 6	Kaasboerderij de Graaf	Buitenkerk 56	Bodegraven	www.kaasboerderijdegraaf.nl
6	Kaasboerderij Conny Vroege	Westeinde 79	Driebuggen	
7	Groene Hart Camping Groepsaccommodatie	Oostzijde 119	De Hoef	www.groenehartcamping.nl
7	Newhouse Logies & Landwinkel Jan Nieuwenhuizen	Nieuwveenseweg 102	Zevenhoven	www.jannieuwenhuizen.com
7	Hoeve Molenweide	Lindenhovestraat 8a	Zwammerdam	www.hoevermolenweide.nl

Fietsen, Wandelen & Varen

Route	Struinpunt	Adres	Plaats	Website
7	De Vooruitgang, kanoverhuur en Weidevogelboerderij	Achtermiddenweg 3	Aarlanderveen	www.boerderijdevoortuitgang.nl
1, 2	Wandelen en Fietsen Krimpenerwaard (op locatie)	Steinsedijk 7A	Haastrecht	www.abeloffice.nl
1	Steppi-E	Provincialeweg Oost 67	Haastrecht	www.steppi-e.nl
8	Fietsverhuur Hoogenboom (ook op locatie)	Wilhelminastraat 2B	Lekkerkerk	www.hoogenboezemtweewielers.nl
6	De Watersnip Natuuractiviteiten en Groepsaccommodatie	's-Gravenbroekseweg 154	Reeuwijk	www.watersnip.info
6	Loopfiets Groene Hart (verhuur en arrangementen)	Schinkeldijk 28	Reeuwijk	www.loopfietsgroenehart.nl
6	Sup en Watershop Reeuwijk	Verlengde Breevaart 3 (entree via receptie Landal)	Reeuwijk	www.supenwatershop.nl
3	Stichting Stadswandeling Schoonhoven (op locatie)	Roosweg 18	Schoonhoven	www.stadswandelingschoonhoven.nl
3	Veerdienst – Schoonhoven – Gelkenes	Buiten de Veerpoort 2	Schoonhoven	www.veerdienst-schoonhoven.nl

Toeristische Overstap Punten

- TOP Schoonhoven, Buiten de Veerpoort
- TOP Haastrecht, Concordiaplein
- TOP Loetbos, Loet 6
- TOP Reeuwijk, Reeuwijkse Houtwal
- TOP Zwammerdam, Buitenkerk (bij huisnummer 80)
- TOP Nieuwkoop, Noordenseweg 23a

Toeristische Informatie Punten

- VVV Alphen aan den Rijn, Pieter Doelmanstraat 19, balie@gildealphenpromotie.nl
- VVV Gouda in Goudse Waag, Markt 35, welkomingouda.nl
- VVV Nieuwkoop, Noordenseweg 23 a, ontdeknieuwkoop.nl
- VVV Schoonhoven (in Zilvermuseum), Kazernesplein 4, www.vvvschoonhoven.nl
- Bodegraven-Reeuwijk, buitengewoonbodegravenreeuwijk.nl

COLOFON

Uitgave van Struinen en Vorsen
www.struinenenvorsen.nl
secretaris@struinenenvorsen.nl

Coördinatie en concepting
Streekadvies 't Laage Land, Gouderak
(Anita van der Vliet, info@streekadvies.nl)
i.s.m. het routeteam
(Nel Steenbergen, routessv@gmail.com en
Ria van der Werf, webmaster@struinenenvorsen.nl)

Tekst, vormgeving en cartografie
Graficelly, Reeuwijk (studio@graficelly.nl)

Fotografie
Graficelly en anderen

december 2018

Struinen en Vorsen, Streekadvies 't Laage Land en Graphicelly
aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele onvolledig-
heden of onjuistheden.

Struinen en Vorsen

Mede mogelijk
gemaakt door:

provincie **HOLLAND**
ZUID